C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1422/24 Judecătoria Orhei sediul Central
1-22070863-03-21rji-10102024 Judecător V.Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii
05 februarie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 22.09.2022, prin care a fost admisă parțial plângerea avocatului în interesele condamnatului **Grosu Vasile** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La 20.05.2022, în Judecătoria Orhei sediul Central, a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Grosu Vasile, împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 22.09.2022, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Grosu Vasile, împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.13 Chișinău, Penitenciarul nr.16 Pruncul și Penitenciarul nr.18 Brănești, referitoare la condițiile de detenţie care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din CEDO.

S-a constat faptul că, condamnatul Grosu Vasile, a fost deţinut în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, de la 14.09.2021 până la 06.12.2021 și de la 20.12.2021, până în prezent, 22.09.2022, o perioadă

totală de 359 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Grosu Vasile cu 35 zile, pentru perioada de 359 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.13 Chișinău și din Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privinţa perioadei de 9 zile, calculate în condiţiile art.473[4] alin.(4) CPP, din perioada de 359 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10, s-a acordat, cu titlu de compensare condamnatului Grosu Vasile suma de bani în mărime de 450 lei, adică, câte o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

S-a respins plângerea condamnatului Grosu Vasile declarată împotriva administrației instituției penitenciare, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, ca neîntemeiată.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, solicitându-se casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Grosu Vasile, referitoare la condițiile de detenție.

În susținerea poziției a indicat, că judecătorul de instrucție nu a ţinut cont de faptul că „în intervalul de timp de la deşteptare până la stingere, condamnatul s-a deplasat liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului.

Notează, că condamnatul Grosu Vasile, nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenției. Articolul 3 CEDO expres prevede: „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Conchide că, Penitenciarul nr.18 Brăneşti nu a fost stabilit ca instituţie penitenciară, luând în calcul rapoartele naţionale şi internaţionale cât şi a practicii CEDO, în care condiţiile de detenţie contravin prevederilor art.3 CEDO.

Indică, că deţinutului Grosu Vasile, i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciatul nr.13 Chișinău, și Penitenciarul nr.18 Brăneşti, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Invocă dezacord și în partea ce ţine de acordarea cu titlu de despăgubire a sumei în mărime de 450 lei, pentru perioada de 9 zile în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP*, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*.

Verificând argumentele din cererea de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: ...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: *...recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Grosu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Grosu Vasile în Penitenciarul nr.13 Chișinău, și Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO, însă eronat a estimat perioada până la data pronunțării încheierii, cu toate că raportul eliberat de administrația penitenciarului nu cuprindea perioada vizată și incorect a dispus compensarea a 9 zile de deținere în valoare bănească, or, acesta la acel moment continua să se dețină.

Cât privește alegațiile recurentului, Colegiul penal similar instanței de fond reține, că potrivit raportului nr.2/3623 din 11.08.2022, prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești, în privința condamnatului Grosu Vasile, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 08.09.2021, iar sfârșitul executării pedepsei la 07.09.2024

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău, se indică că, condițiile de deținere în Penitenciarul nr.13 Chișinău au corespuns minimului necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală. Celulele corespund condițiilor de detenție şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. În același context potrivit prevederilor pct.466 a aceluiași act normativ, pe perioada toamnă-iarnă temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 18° C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri cu capacitatea de 100 W, toate celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea celulelor este asigurată prin intermediul geamurilor din celule şi ferestrelor de aerisire amplasate mai sus de ușa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care sunt despărțite de restul celulei printr-un perete. Este de menționat faptul, că deținutul este obligat să respecte regulile

sanitaro-igienice şi de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit şi să păstreze îmbrăcămintea şi lenjeria de pat eliberată de administrația penitenciarului, să mențină permanent curățenia în încăperile de detenție, în celule, după deșteptare să-şi aranjeze paturile conform modelului stabilit şi să facă pe rând curățenie în celulă.

La fel se indică, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităților), sunt asigurați cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat. Ei, zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.18 Brăneşti, se indică că, Penitenciarul nr.18 Brăneşti este un penitenciar de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin, fiind divizat în 11 sectoare de tip barac, care sunt dislocate în 2 zone locative. Pe perioada deținerii în Penitenciarul nr.18 Brăneşti condamnatul Grosu Vasile a fost repartizat în sectorul nr.1 secția nr.2, unde i s-a oferit pat pentru dormit dotat cu saltea, pernă şi lengerie de pat. Sectorul are suprafața locativă de 210,04 m^2 unde sânt amplasate 55 paturi şi se dețin în mediu 52-53 condamnați care beneficiază de iluminare naturală şi artificială prin reţeaua de tensiune 220V, încălzire centralizată care menţine temperatura admisibilă în încăpere şi au acces permanent la apa potabilă. Geamurile au dimensiunile 1,5 x 1,5 m.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție just a stabilit că, s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Grosu Vasile, din care reiese suprafața sub limita minimă de 4 m^2, per deținut, nefiind probată şi respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.473^3 alin. (2) din CPP).

Cu referire la celelalte alegaţii ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă, Colegiul penal reține, că instanța de fond just a statuat, că probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Grosu Vasile, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr.13 Chişinău şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate

contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Este de menționat, că instanța a constatat faptul deținerii lui Grosu Vasile în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești perioada continuă de la 14.09.2021 până la 06.12.2021 și de la 20.12.2021, până în prezent, 22.09.2022, o perioadă totală de 359 zile, în calitate de prevenit și condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, pe când raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului nr.2/3623 din 11.08.2022, la care instanța a făcut referire în sensul soluției luate, este reflectată perioada până la 22.09.2022 privitor la condițiile detenție din cadrul penitenciarelor în care a fost deținut Grosu Vasile.

Este de menționat, că instanța a constatat faptul deținerii lui Grosu Vasile în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești perioada continuă de la 03.01.2018 până la 06.06.2018, de la 07.06.2018 până la 12.09.2018 și de la 06.09.2021 până în prezent, data de *22.09.2022*, în total o perioadă totală de 358 zile, în calitate de prevenit și în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, pe când raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului nr.2/3623 din 11.08.2022, la care instanța a făcut referire în sensul soluției luate, este reflectată perioada continuă de la 14.09.2021 până la 06.12.2021 și de la 20.12.2021, până în prezent, *data de 11.08.2022* privitor la condițiile detenție din cadrul penitenciarelor în care a fost deținut Grosu Vasile.

Respectiv, instanța de judecată a constatat deținerea lui Grosu Vasile în perioada de la *11.08.2022 până în prezent, data de 22.09.2022* în condiții contrare art.3 CEDO fără a avea în acest sens careva suport probatoriu, soluția instanței în această parte fiind una neprobată, or, pentru această perioadă instanța nu a solicitat administrației instituției penitenciare informații suplimentare privitor la condițiile de detenție a condamnatului.

De asemenea, Colegiul penal consideră neîntemeiată soluția instanței și privitor la faptul, că pentru perioada de 9 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu putea fi redusă separat, condamnatului Grosu Vasile urmează a-i fi acordată despăgubire bănească, din următoarele considerente.

Potrivit art.473^2 alin.(3) CPP, *condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*, alin.(4) stipulând că *în cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească*.

Potrivit art.473^4 alin.(4) CPP, *în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei*

condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ, alin.(5) stipulând, că *în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente*.

Având în vedere aceste prevederi legale, Colegiul penal consideră că la acordarea despăgubirii bănești condamnatului Grosu Vasile pentru 9 zile calculate în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP și care nu a putut fi redusă separat, instanța de judecată a interpretat greșit textul legii, or, în esența celor legiferate, persoanele condamnate pot fi despăgubite în baza art.473[4] alin.(4), prin reducerea pedepsei, însă, în cazul în care, fracțiunea de pedeapsă rămasă spre executare este mai mică decât numărul de zile calculate spre compensare, instanța va dispune compensare pecuniară pentru zilele ce nu pot compensate prin reducerea pedepsei.

Colegiul penal reține, că potrivit materialelor cauzei, sfârșitul termenului de pedeapsă pentru Grosu Vasile a intervenit data cu *07.09.2024*, respectiv perioada de 9 zile calculate în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, care nu au putut fi reduse, la data examinării plângerii urmau a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei de către Grosu Vasile.

Totodată, ținându-se cont de faptul, că pentru condamnatul Grosu Vasile, a fost eliberat din penitenciar, după executarea pedepsei, cu aplicarea art.473[2] CPP, este inactuală în acest sens, atât reducerea termenului de deținere peste perioada raportată de administrația penitenciarului, cât și solicitarea de casare a încheierii în latura achitării despăgubirii bănești în cuantum de 450 lei, în privința perioadei de 9 zile calculate în condițiile art.473[4] alin.(5) CPP, Colegiul penal concluzionând, oportunitatea respingerii cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 22.09.2022, prin care a fost admisă parțial plângerea avocatului în interesele condamnatului Grosu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.